

‘Spirit of ‘Geist’

‘A great epoch has begun.
There exists a new spirit’

Le Corbusier, *Towards a New Architecture*, 1931

'In een flits zie ik een fles spiritus staan, daarna word ik wakker'

Sneller dan verwacht dringt de eenvoudige betekenis tot mij door. Spiritus helpt bij het aansteken van een vuurtje. Hoewel het gevaarlijk is, wordt het gebruikt om vuur te maken. Spiritus is een soort vloeibare geest: het stroomt, verdampt en ontsteekt.

Na dit eerste inzicht herinner ik me een opmerking van mijn oude vriend Brent, een filosoof. Hij vertelde eens dat er een verschil is tussen het Engelse woord 'spirit' en het Duitse woord 'geist'. 'Geist' draagt nog de betekenis van opborrelen en ontsteken vanuit de aarde. Bij 'spirit' in het Engels, en ook bij het Franse 'esprit', zijn deze wortels, vanuit de aarde, verdwenen.

Dankzij dat flesje spiritus zie ik ineens duidelijker een nieuw verband. Het Engelse spirit is licht, bijna vluchtig. Het stijgt op, verdwijnt en wordt iets heiligs dat boven je hangt. Het heeft de hemel als oorsprong. Maar 'geist', het Duitse woord, ademt dieper. Het borrelt op uit de aarde, als een geiser die zich niet laat temmen. Er zit vuur in: ontsteking, beweging. Het is niet alleen iets dat je ontvangt, maar iets dat in je wakker wordt. Geest, 'geist' of 'spirit', is niet hemels of aards, maar aanwezig, overal in het NU.

De dominante Engelse taal doet ons veel vergeten en laat oorspronkelijke herinneringen wegspoelen. Een jaar geleden had ik al een pamflet gemaakt, juist in het Engels, met dezelfde thematiek. Het was een klein manifest tegen het Angelsaksische denken dat de wereld vaak, zonder bewust te zijn, herleidt tot meetbare groei, tot cijfers, tot 'efficiency'.

The words growth and de-growth belong to the empire of reduction. English is the language of the devil. Expand your human energy and create new information.

In het Engels is de geest, 'spirit', inmiddels losgeraakt van de aarde. Ze zweeft boven de wereld als een abstractie, een product, een idee. Het Engels is een ontlichaamde taal geworden. Een taal die woord en wereld uit elkaar kan trekken, symbool van ontzieling, de scheiding tussen mens en wereld, tussen hart en hoofd, tussen woord en werkelijkheid.

Maar in het Duits leeft nog het woord 'geist'. Geen vlucht, maar vuur. 'geist' is de adem die in de materie woont, de vonk die architectuur, muziek en gedachte met elkaar verbindt.

In mijn werk als architect probeer ik die samenhang tastbaar te maken. In *Smart Hood Architecture* ontwerp ik plekken waar energie tussen mensen en omgeving vrij kan stromen, waar technologie de mens niet vervangt, maar ondersteunt, waar water, voedsel en licht, samen een nieuwe orde vormen. Architectuur moet niet alleen efficiënt zijn, maar betekenisvol, een plek waar energie ervaring wordt.

De oproep is eenvoudig: *Expand your human energy and create new information*. Stop met reduceren. Begin met verbinden. De toekomst van Europa ligt niet in groei, maar in bewustwording. Niet alleen in winst, maar in waarde.

Geest, 'geist' of 'spirit', is niet hemels of aards, maar aanwezig, overal in het NU. Het is niet iets dat in jou woont, maar iets dat zich via jou zichtbaar maakt.

De oude metafysica plaatste "geest" *boven* de wereld. De nieuwe bewustzijnsorde, waar ik in schrijf, leef en ontwerp, plaatst geest *in* de wereld, als een kosmische circulatie van intelligentie: "het is overal in het NU."

Zo wordt het kleine flesje spiritus uit mijn droom een symbool van deze tijd: een herinnering dat de vonk van de geest pas leeft wanneer zij zich verbindt. Architectuur is voor mij de handeling van ontsteken het moment waarop geest materie raakt, en licht vorm wordt

‘The Parthenon is moving’

‘A man is an exceptional phenomenon occurring at long intervals, perhaps by chance, perhaps in accordance with **the pulsation of a cosmography not yet understood.**’

Le Corbusier, Towards a New Architecture, 1931